

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.04/1

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально – науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

(підпис)

Г.О. Бірта
(ініціали, прізвище)

«__» _____ 2020 р.

Укладач програми: Горячова О.О., к.т.н., доцент кафедри товарознавства біотехнології експертизи та митної справи;

Робоча програма навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Протокол від «18» 11 2020 № 4

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми Біотехнологія

к.с-г.н.

Л.В. Флока

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки»

освітня програма «Біотехнологія»,

спеціальність 162 Біотехнології та біоінженерія
код назва спеціальності

галузь знань 16 Хімічна та біоінженерія
код назва галузі знань

ступінь вищої освіти _____ бакалавр _____

Полтава 2020

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки» для студентів освітньої програми «Біотехнологія» 4 курс

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки : висхідне, базовими для вивчення дисципліни є наступні дисципліни: «Основи нутріціології», «Основи раціонального споживання товарів», «Органічне виробництво та еко-продукти». Дисципліна є базовою для вивчення «Проектне навчання з курсу Експертні дослідження в біотехнології», «Виробнича практика», «Кваліфікаційна дипломна робота».
1. Кількість кредитів за ЄКТС - 5.
2. Кількість модулів-2
3. Обов'язкова (варіативна) у відповідності до навчального плану – варіативна
4. Курс - 4
5. Семестр - 8
6. Кількість годин: – загальна кількість:150
- лекції: 8 семестр - 20
- практичні заняття: 8 семестр - 40
- самостійна робота: 8 семестр - 90
- вид підсумкового контролю (зазначити: ПМК (залік), екзамен): 8 семестр – ПМК (залік)

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки» є набуття спеціальних теоретичних знань та практичних навичок щодо політики України та інших країн, яка спрямована на забезпечення стабільного виробництва безпечних продуктів харчування, доступності їх отримання та використання населенням відповідно до фізіологічних норм споживання за рахунок власного виробництва та надходження від імпорту, дій щодо забезпечення належного рівня продовольчої безпеки країни.

Для підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців, під час вивчення даної навчальної дисципліни заплановано вирішення таких **завдань**: вивчення сутності та основних характеристик продовольчої безпеки; правового регулювання продовольчої безпеки в Україні; методів регулювання продовольчої безпеки; засобів забезпечення продовольчої безпеки; проблем регулювання продовольчої безпеки в Україні; глобальної продовольчої проблеми; міжнародно - правового регулювання продовольчої безпеки у рамках ООН та її спеціалізованих установ; регламентації продовольчої безпеки в ЄС та підтвердження безпечності харчових продуктів.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання для студентів освітньої програми «Біотехнологія»

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності; 	<ul style="list-style-type: none"> Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях; Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; Здатність до пошуку, оброблення та аналізу

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур; Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур; Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів 	<p>інформації з різних джерел;</p> <ul style="list-style-type: none"> Здатність виявляти ініціативу та підприємливість ; Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур; Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності; Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності; Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур. <p>Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Державне регулювання продовольчої безпеки України

Тема 1. Поняття, сутність, основні характеристики продовольчої безпеки

- Предмет і завдання дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки».
- Основні поняття продовольчої безпеки та її місце в національній безпеці країни.
- Основні підходи у забезпеченні продовольчої безпеки.

Тема 2. Правове регулювання продовольчої безпеки в Україні

- Сутність та складові продовольчої безпеки.
- Законодавчі акти, що регулюють продовольчу безпеку в Україні.
- Державний резерв як засіб забезпечення продовольчої безпеки.
- Чинники, що впливають на продовольчу безпеку в Україні.

Тема 3. Недержавні методи регулювання продовольчої безпеки

- Можливості використання міжнародного досвіду для забезпечення продовольчої безпеки в Україні.

2. Структура та забезпечення продовольчої безпеки.
3. Методи забезпечення продовольчої безпеки.
4. Функції регулювання продовольчого забезпечення.

Тема 4. Засоби забезпечення продовольчої безпеки

1. Основні напрямки реформування сфери виробництва продуктів харчування.
2. Нове харчове законодавство.
3. Зміни структури галузей харчового виробництва.

Тема 5. Проблеми регулювання продовольчої безпеки в Україні

1. Необхідність гарантування продовольчої безпеки України.
2. Рівні продовольчого забезпечення населення.
3. Продовольча залежності країни та її причини.

МОДУЛЬ 2. Міжнародне регулювання продовольчої безпеки

Тема 6. Всесвітня продовольча безпека. Глобальна продовольча проблема

1. Складові всесвітньої продовольчої безпеки.
2. Сутність глобальної продовольчої проблеми та її місце серед інших.
3. Чинники, які впливають на глобальну продовольчу проблему.
4. Причини виникнення та можливі шляхи вирішення глобальної продовольчої проблеми.

Тема 7. Міжнародно -правове регулювання продовольчої безпеки у рамках ООН та її спеціалізованих установ

1. Механізм забезпечення міжнародної продовольчої безпеки.
2. Спеціалізовані міжнародні організації щодо забезпечення міжнародної продовольчої безпеки.
3. Роль ФАО у вирішенні проблеми світової продовольчої безпеки.
4. Структура та напрямки діяльності ФАО.

Тема 8. Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки в рамках Світової організації торгівлі

1. Концептуальний підхід до забезпечення продовольчої безпеки.
2. Аналіз досвіду країн-членів СОТ до забезпечення продовольчої безпеки.
3. Організаційно-правовий механізм забезпечення угод СОТ з продовольчої безпеки.

Тема 9. Регламентация продовольчої безпеки в ЄС

1. Основні принципи європейської продовольчої політики.
2. Директиви ЄС щодо безпеки харчових продуктів.
3. «Пакет гігієни» Європейського Союзу.
4. Європейський орган з безпеки харчових продуктів.

Тема 10. Органічне виробництво і продовольча безпека. Підтвердження безпечності харчових продуктів

1. Інструменти зміцнення продовольчої безпеки.
2. Ефективність впровадження органічного виробництва.
3. Екологічна сертифікація.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 3. Тематичний план навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки» студентів спеціальності «Біотехнологія» 4 курс

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Державне регулювання продовольчої безпеки України					
Тема 1. Поняття, сутність, основні характеристики продовольчої безпеки Лекція 1 1. Предмет і завдання дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки». 2. Основні поняття продовольчої безпеки та її місце в національній безпеці країни. 3. Основні підходи у забезпеченні продовольчої безпеки.	2	Практичне заняття 1 Поняття, сутність, основні характеристики продовольчої безпеки 1. Предмет і завдання дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки». 2. Основні поняття продовольчої безпеки та її місце в національній безпеці країни. 3. Основні підходи у забезпеченні продовольчої безпеки.	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9
Тема 2. Правове регулювання продовольчої безпеки в Україні Лекція 2 1. Сутність та складові продовольчої безпеки. 2. Законодавчі акти, що регулюють продовольчу безпеку в Україні. 3. Державний резерв як засіб забезпечення продовольчої безпеки. 4. Чинники, що впливають на продовольчу безпеку в Україні.	2	Практичне заняття 2 Правове регулювання продовольчої безпеки в Україні 1. Сутність та складові продовольчої безпеки. 2. Законодавчі акти, що регулюють продовольчу безпеку в Україні. 3. Державний резерв як засіб забезпечення продовольчої безпеки. 4. Чинники, що впливають на продовольчу безпеку в Україні.	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9
Тема 3. Недержавні методи регулювання продовольчої безпеки Лекція 3. 1. Можливості використання міжнародного досвіду для забезпечення продовольчої безпеки в	2	Практичне заняття 3 Недержавні методи регулювання продовольчої безпеки 1. Можливості використання міжнародного досвіду для забезпечення продовольчої безпеки в	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анування; вирішення завдань,	9

Україні. 2. Структура та забезпечення продовольчої безпеки. 3. Методи забезпечення продовольчої безпеки. 4. Функції регулювання продовольчого забезпечення		2. Структура та забезпечення продовольчої безпеки. 3. Методи забезпечення продовольчої безпеки. 4. Функції регулювання продовольчого забезпечення		написання доповідей та рефератів.	
Тема 4. Засоби забезпечення продовольчої безпеки Лекція 4 1. Основні напрямки реформування сфери виробництва продуктів харчування. 2. Нове харчове законодавство. 3. Зміни структури галузей харчового виробництва.	2	Практичне заняття 4 Засоби забезпечення продовольчої безпеки 1. Основні напрямки реформування сфери виробництва продуктів харчування. 2. Нове харчове законодавство. 3. Зміни структури галузей харчового виробництва.	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9
Тема 5. Проблеми регулювання продовольчої безпеки в Україні Лекція 5 1. Необхідність гарантування продовольчої безпеки України. 2. Рівні продовольчого забезпечення населення. 3. Продовольча залежності країни та її причини.	2	Практичне заняття 5 Проблеми регулювання продовольчої безпеки в Україні 1. Необхідність гарантування продовольчої безпеки України. 2. Рівні продовольчого забезпечення населення. 3. Продовольча залежності країни та її причини.	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9
Разом по модулю 1	10		20		45
Модуль 2. Міжнародне регулювання продовольчої безпеки					
Тема 6. Всесвітня продовольча безпека. Глобальна продовольча проблема Лекція 6 1. Складові всесвітньої продовольчої безпеки. 2. Сутність глобальної продовольчої проблеми та її місце серед інших. 3. Чинники, які впливають на глобальну продовольчу проблему.	2	Практичне заняття 6 Всесвітня продовольча безпека. Глобальна продовольча проблема 1. Складові всесвітньої продовольчої безпеки. 2. Сутність глобальної продовольчої проблеми та її місце серед інших. 3. Чинники, які впливають на глобальну продовольчу проблему. 4. Причини виникнення та можливі шляхи	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9

проблему. 4. Причини виникнення та можливі шляхи вирішення глобальної продовольчої проблеми.		вирішення глобальної продовольчої проблеми.			
Тема 7. Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки у рамках ООН та її спеціалізованих установ Лекція 7 1. Механізм міжнародної продовольчої безпеки. 2. Спеціалізовані міжнародні організації щодо забезпечення міжнародної продовольчої безпеки. 3. Роль ФАО у вирішенні проблеми світової продовольчої безпеки. 4. Структура та напрямки діяльності ФАО.	2	Практичне заняття 7 Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки у рамках ООН та її спеціалізованих установ 1. Механізм забезпечення міжнародної продовольчої безпеки. 2. Спеціалізовані міжнародні організації щодо забезпечення міжнародної продовольчої безпеки. 3. Роль ФАО у вирішенні проблеми світової продовольчої безпеки. 4. Структура та напрямки діяльності ФАО.	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9
Тема 8. Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки в рамках Світової організації торгівлі Лекція 8 1. Концептуальний підхід до забезпечення продовольчої безпеки. 2. Аналіз досвіду країн-членів СОТ до забезпечення продовольчої безпеки. 3. Організаційно-правовий механізм забезпечення угод СОТ з продовольчої безпеки.	2	Практичне заняття 8 Міжнародно-правове регулювання продовольчої безпеки в рамках Світової організації торгівлі 1. Концептуальний підхід до забезпечення продовольчої безпеки. 2. Аналіз досвіду країн-членів СОТ до забезпечення продовольчої безпеки. 3. Організаційно-правовий механізм забезпечення угод СОТ з продовольчої безпеки.	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9
Тема 9. Регламентация продовольчої безпеки в ЄС Лекція 9 1. Основні принципи європейської продовольчої політики. 2. Директиви ЄС щодо безпеки харчових	2	Практичне заняття 9 Регламентация продовольчої безпеки в ЄС 1. Основні принципи європейської продовольчої політики. 2. Директиви ЄС щодо безпеки харчових продуктів. 3. «Пакет гігієни» Європейського Союзу.	4	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання	9

продуктів. 3. «Пакет гігієни» Європейського Союзу. 4. Європейський орган з безпеки харчових продуктів.		4. Європейський орган з безпеки харчових продуктів.	договідей та рефератів.	
Тема 10. Органічне виробництво і продовольча безпека. Підтвердження безпечності харчових продуктів Лекція 10 1. Інструменти зміцнення продовольчої безпеки. 2. Ефективність впровадження органічного виробництва. 3. Екологічна сертифікація.	2	Практичне заняття 10 Органічне виробництво і продовольча безпека. Підтвердження безпечності харчових продуктів 1. Інструменти зміцнення продовольчої безпеки. 2. Ефективність впровадження органічного виробництва. 3. Екологічна сертифікація.	Самостійна робота: з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування; вирішення завдань, написання доповідей та рефератів.	9
Разом по модулю 2	10		20	45
Всього	20		40	90

Розділ 5. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Таблиця 4. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки»

Форми навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Кількість балів
Лекція	1. Відвідування лекцій	0,5
	2. Наявність опрацьованого матеріалу з теми лекції (конспект)	0,5
Практичне заняття	1. Відвідування практичного заняття	0,5
	2. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0
	3. Виконання навчальних завдань	0,5
	4. Тестування	1,0
Самостійна робота	1. Вивчення окремих питань або тем, передбачених робочою програмою для самостійного опрацювання	15,0
	2. Індивідуально-консультативна робота	-
Поточний контроль	Поточна модульна робота 1	10,0
	Поточна модульна робота 2	10,0
Загальна сума		100,0

Таблиця 5. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 6. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	1,0
	2. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	1,0
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	2,0
	4. Інші	1,0
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	1,0
	2. Участь в наукових студентських клубах	1,0
	3. Участь в наукових магістерських семінарах	4,0
	4. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5,0
	5. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5,0
	6. Інші заходи	2,0
3. Інші	1. Виготовлення научних приладь	1,0
	2. Участь у підготовці мультимедійних засобів навчання	1,0

* - Максимальна кількість додаткових балів – 30.

Розділ 6. Рекомендовані джерела інформації

1. Алексеева Я.В. Формування напрямів підвищення продовольчої безпеки з урахуванням міжнародного досвіду / О.А. Остапенко, Я.В. Алексеева // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2015. – № 3(63). – С. 198–202.
2. Артимонова І.В. Концептуальні підходи до дослідження системи продовольчої безпеки / А.В. Артимонова : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.msu.edu.ua/visn/wp-content/uploads/2015/11/2-4-1-2015-5.pdf
3. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб: Закон України від 22.12.1995 №493/95-ВР зі змінами та доповненнями // zakon1.rada.gov.ua.
4. Про продовольчу безпеку України: Проект закону України від 28.04.2011 №8370-І // zakon1.rada.gov.ua.
5. Гойчук О.І. Продовольча безпека : монографія / О.І. Гойчук. – Житомир: Полісся, 2004. – 348 с
6. Закон України від 22.12.2011 р. № 4227-VI «Про продовольчу безпеку України» – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=44744
7. Зеленська О. О. Система продовольчої безпеки: сутність та ієрархічні рівні / О. О. Зеленська // Вісник ЖДТУ. – 2012. – № 1 (59). – С. 108 – 112.
8. Лушпасв С.О. Поняття продовольчої безпеки за законодавством зарубіжних держав / С.О. Лушпасв // ФЛ. – 2015. – №3. – С. 135–142.
9. Манзій І.Б. Продовольча безпека: структура, принципи, реальність загроз : [Електронний ресурс] / І.Б. Манзій. – Режим доступу : <http://lib.udau.edu.ua/bitstream/123456789.pdf>
10. Основні вимоги законодавства ЄС до безпеки та якості товарів / Представництво України при ЄС та Європейського співтовариства з Атомної енергії: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/Ukraine+-+EU+export-import+helpdesk+Non-tariff+regulation>
11. Політика адаптації вітчизняного законодавства в галузі норм і стандартів до європейських вимог : [Електронний ресурс] / Біла книга. МЦПД. 2019. – Режим доступу : <http://www.icps.com.ua/files/articles/45/19/White%2009%20-%20Technical%20Regulation%20Committee%20U.pdf>
12. Продовольча безпека: світові тенденції та національні особливості : матер. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 25 вересня 2014 р.) / Кафедра економіки промисловості Одеської націон. акад. харчових технологій. – Одеса : Фенікс, 2014. – 182 с.
13. Саблук П.Т. Глобалізація і продовольство : монографія / П.Т. Саблук, О.Г. Білорус, В.І. Власов. – К. : ННЦ–ІАЕ, 2008. – 632 с.
14. Щербина С.В. Державна політика забезпечення продовольчої безпеки України / С.В. Щербина // Вісник НАДУ при Президентіві України. – 2014. – №2. – С. 49–55.

Розділ 7. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни

1. Банк тестів за курсом, які розміщені у програмній оболонці Open test.
2. Супровід лекцій за курсом з використанням Microsoft PowerPoint Presentation.
3. Горячова О.О. Національне та міжнародне регулювання продовольчої безпеки // О.О. Горячова [Електронний ресурс] : Головний центр дистанційного навчання Полтавський університет економіки і торгівлі. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/wk/mod/page/view.php?id=160903>